

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018/4184
Karar No:2019/2422

Tarih : 02.08.2019
Sayı : 5077
SDP : 640

Ankara Bölge İdare Mahkemesi
8. İdari Dava Dairesi Başkanlığı

2607.19
Esas No

16127

TEMYİZ EDENLER : 1. (DAVALI) Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mahallesi, 1597. Cadde, No:9
Bilkent - Çankaya /ANKARA
VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Mehmet ÖZDEN

2. (DAVALI YANINDA MÜDAHİLLER):

- Tirsan Kardan Sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Tiryakiler Yedek Parça Sanayi ve Ticaret A.Ş.

VEKİLİ : Av. İ. Yılmaz ASLAN
Gazi Umur Paşa Sokak, Bimar Plaza, No: 38/8
Balmumcu - Beşiktaş / İSTANBUL

KARŞI TARAF (DAVACI) : Manisa Kardan Cemmer Otomotiv Makina Aksamı Sanayi
ve Ticaret A.Ş.

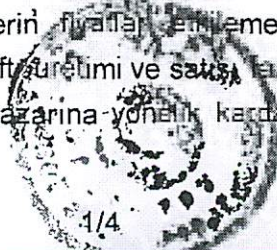
VEKİLİ : Av. Perihan UŞKAY
Kültür Mah., Talatpaşa Bulvarı, No:3/41 Alsancak-Konak/İZMİR

İSTEMİN KONUSU : Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8 İdari Dava Dairesi'nin
27/09/2018 tarih ve E:2018/368, K:2018/1126 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması
istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davalı yanında müdahillerden oluşan ekonomik bütünlüğün tedarikçilere baskı yaparak davacı şirketin mal alımını ve piyasaya girişini engellemek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla yapılan başvuru üzerine, anılan teşebbüsün ilgili pazarlarda hâkim durumda olmadığına ve idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına ilişkin 10/07/2015 tarih ve 15-30/445-132 sayılı Rekabet Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Ankara 18. İdare Mahkemesi'nce verilen 27/10/2017 tarih ve E:2016/143, K:2017/2749 sayılı kararda; 2014 yılında kurulan ve arkadan itişli hafif ve ağır ticari araçlara kardan şaftı üretmeyi planlayan davacı şirket tarafından, Tirsan Kardan Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Tiryakiler Yedek Parça Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den oluşan ekonomik bütünlüğün tedarikçi firmalara baskı yaparak piyasaya girişini engellemek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiasıyla davalı idareye başvuruda bulunduğu; dava konusu Kurul kararı ile, hakkında soruşturma yapılan ekonomik bütünlüğün, en yakın rakibi olan firma ile arasındaki pazar payı farkının yüzde onun altına düştüğü, müşterilerinden bağımsız olarak fiyat politikasını belirleyemediği ve müşterilerin fiyatları belirleme gücü bulunduğu görüldüğünden bahisle "ticari araçlara yönelik kardan şaftı üretimi ve satış faaliyetleri" ile "endüstriyel kullanıma, kara yolu harici taşıtlara ve yenileme pazarına yönelik kardan şaftı üretimi ve satışı" şeklinde

tanımlanan ilgili pazarlarda hâkim durumda olmadığına, bu nedenle adı geçen teşebbüse idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verildiği; davalı yanında müdahillerden oluşan ekonomik bütünlüğe pazar payı olarak en yakın şirket olan firmanın sadece ortağı olduğu ana sanayi firmasına üretim yaptığı, hâkim durumun tespiti açısından şaft pazarına dahil edilmemesi gerekirken dahil edildiği; öte yandan, davalı idare tarafından Tırsan Kardan Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Tiryakiler Yedek Parça Sanayi ve Ticaret A.Ş.'den oluşan ekonomik bütünlüğün hâkim durumu kötüye kullandığı iddiasına yönelik olarak inceleme ve değerlendirme yapılmak suretiyle yeniden işlem tesis edilebileceği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi'nce; istinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının usul ve hukuka uygun olduğu ve davalı ile davalı yanında müdahiller tarafından ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, Mahkeme kararında hâkim durumun tespitinde potansiyel rekabetin öneminin göz ardı edildiği, pazar paylarına ilişkin değerlendirmenin hâkim durumun tespiti açısından tek başına yeterli olmadığı, hâkim durum analizi açısından pazara giriş engelleri ve potansiyel rekabetin de dikkate alınması gerektiği, bu bilgiler ışığında pazarda fiilen aynı ürünü üreten ancak bu ürünü şimdilik sadece kendi ana şirketine satan firmanın da pazar payı hesabına dahil edilmesi gerektiği, bu firmanın dışarıya satış yapmasında ekonomik ya da hukukî bir engel bulunmadığı ileri sürülmektedir.

Davalı yanında müdahiller tarafından, ilgili pazarda en yakın rakip konumunda bulunan firmanın pazar payı hesabına dahil edilmesinin piyasadaki rekabetçi baskıyı ortaya koyduğu ve yerinde olduğu, ilgili pazarlarda hâkim durumda olmadıklarına ilişkin tespitinin alıcı gücüne dayanılarak yapıldığı, söz konusu firmanın pazar payının hesaplamaya dahil edilmesinin esasa etkili olmadığı ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, pazarda paylarına göre ikinci sırada yer alan şirketin sadece ana firmasına üretim yaptığı, dışarıya yönelik bir satışı bulunmadığı, pazar payının hesaplanması ve hâkim durumun tespitinde dikkate alınmaması gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ABDULLAH ATAY'IN DÜŞÜNCESİ : Davadan feragat nedeniyle temyize konu Bölge İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldüğü

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018/4184
Karar No:2019/2422

İNCELEME VE GEREKÇE :

USUL YÖNÜNDEN:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesiyle atıfta bulunulan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 307. maddesinde, feragat, davacıların talep sonucundan kısmen veya tamamen vazgeçmesi olarak tanımlanmış; 309. maddesinde, feragat beyanının dilekçe ile veya yargılama sırasında sözlü olarak yapılacağı; 310. maddesinde, feragatin hüküm kesinleşinceye kadar her zaman yapılabileceği; 311. maddesinde, feragatin kesin hüküm gibi hukukî sonuç doğuracağı; 312. maddesinde ise, feragat beyanında bulunan tarafın davada aleyhine hüküm verilmiş gibi yargılama giderlerini ödemeye mahkûm edileceği kurala bağlanmıştır.

İdari dava türlerinden olan iptal davaları, idari işlemlerin hukuka uygun olup olmadığını tespit edilmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, böylece idarenin hukuka bağlılığının belirlenmesine, sonuçta hukuk devleti ilkesinin gerçekleştirilebilmesine imkân sağlama işlevlerine sahiptir. Bu bağlamda, idarî yargıda iptal davaları açısından feragatin farklı bir değerlendirmeye tâbi tutulması gerektiği, özellikle kamu menfaatini ilgilendiren davalarda, iptal davaları sonucunda verilecek hükmün genele etkili olması dolayısıyla, davadan feragatin hüküm ve sonuçları itibarıyla yalnızca davacının değil, kamunun menfaati üzerinde etkisi olacağı açıktır.

Öte yandan, kişisel hak ve menfaatlerin korunması ve bireysel nitelikte bir yarar sağlama amacıyla da iptal davası yoluna başvurulmaktadır. Genel olarak iptal davalarının objektif ve soyut nitelikte bir dava türü olduğu ifade edilmekle birlikte, istisnaî olarak iptal davalarının subjektif ve somut nitelikte örneklerinin olduğu da gözlenmektedir. Bu bağlamda, iptal davalarında davadan feragat taleplerine ilişkin olarak, uyumsuzluğun konusuna göre özel bir değerlendirme yapılması ve bu hususun her somut olay için ayrı ele alınması gerekmektedir.

Bu noktada yapılması gereken, feragat hakkındaki kararın, uyumsuzluk konusu olayda kamu yararı ve bireysel yarar ölçütünün belirlenmesinden sonra verilmesidir. Zira, bireysel yararın söz konusu olduğu durumlarda, ihlâl edilen kamunun hukuku değil, bireyin hukukudur. Kendi hukuku üzerinde mutlak tasarruf yetkisi olan bireyin, davasından feragat hakkına herhangi bir kısıtlama getirilemez. Kamu yararının ağır bastığı davalarda ise, davacı salt kendi yararını ilgilendiren davalardaki kadar serbest değildir. (CANDAN Turgut, Açıklamalı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 2017, Ankara, s. 802).

Hiç kimse kendi lehine olan bir davayı açmaya zorlanamayacağı gibi, açmış olduğu bir davayı sonuna kadar takip etmeye de zorlanamaz. Bu ilkenin doğal sonucu olarak, davacılar dilerse, açmış oldukları bir davayı, davadan feragat etmek suretiyle sona erdirebilir. Anayasa'nın 36. maddesinde yer alan, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." kuralı kapsamında, bu ilke bir hak olarak Anayasa'da da yer almaktadır. O hâlde, bir kimsenin açmış olduğu davadan vazgeçebilmesi, Anayasal ve yasal haklarının bir sonucu olarak değerlendirilmelidir. (KURU Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, Cilt: IV, 2001, İstanbul, s. 3544).

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2018/4184
Karar No:2019/2422

Bu bağlamda, muhakeme hukukuna hâkim olan temel ilkelerden tasarruf ilkesinin bir sonucu olarak ortaya çıkan davadan feragat hakkının, iptal davaları bakımından da mutlak bir biçimde kısıtlanması mümkün değildir.

Yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, dava konusu işlemin hukuka aykırılığının bir yargı kararıyla tespit edilmesinden sonraki bir aşamada, iptal davalarında davadan feragatin hüküm ve sonuç doğurmayacağına kabulü için; dava konusu işlemin salt bireysel yararı değil, kamu yararını ilgilendirmesi ve aynı zamanda davanın bireysel yarar amacıyla açılmamış olması, başka bir anlatımla, kamu menfaati gözetilerek, vatandaşlık, tüketicilik, vergi mükellefliliği, hemşehrilik, ikâmet, belli bir gruba mensup olma gibi gerekçelerle dava konusu işlem ile menfaat bağı kurulmuş olması gerekmektedir. Aksi hâlde, idari işlemlerin birçoğu kamuyu ilgilendiren objektif bir nitelik taşıdığından, bu işlem ile salt özel bir menfaat bağı kurularak iptal davası açmış olanların, davalarından feragat yönündeki iradeleri sonuç doğurmayacaktır.

Dosyanın incelenmesinden, İdare Mahkemesi'nce verilen dava konusu işlemin iptali yolundaki karara yönelik istinaf başvurusunun Bölge İdare Mahkemesi'nce reddedilmesinden sonra, davacı vekili Av. Perihan Uşıkay tarafından 07/05/2019 tarihinde saat 11:56'da UYAP üzerinden dava dosyasına sunulan e-imzalı dilekçe ile davadan feragat edildiği; uyuşmazlık konusu olayda, davacı şirket tarafından, davalı yanında müdahillerden oluşan ekonomik bütünlüğün pazardaki hâkim durumunu, davacı şirketin piyasaya girişini engellemek suretiyle kötüye kullandığı, tedarikçi firmalara baskı yaparak davacının mal alımını engellediği iddialarıyla davalı idareye başvuruda bulunduğu, bu başvuru üzerine tesis edilen Kurul kararının iptali istemiyle açılan davada da aynı yöndeki iddialara yer vermek suretiyle, dava konusu işlemler kurmuş olduğu menfaat ilişkisini bireysel nitelikteki bir yarara dayandırdığı anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda, söz konusu dilekçe uyarınca feragat talebi hakkında bir karar verilmesi gerekmektedir.

KARAR SONUCU :

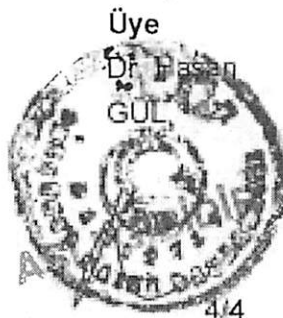
Açıklanan nedenlerle;

1. Dosya, temyiz istemi üzerine Dairemize intikal etmiş ise de, feragatin kesin hüküm gibi hukukî sonuç doğurması nedeniyle, feragat başvurusu hakkında karar verilebilmesini teminen, Ankara 8. İdari Dava Dairesi'nin 27/09/2018 tarih ve E:2018/368, K:2018/1126 sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca **BOZULMASINA**,

2. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Ankara 8. İdari Dava Dairesi'ne gönderilmesine, 08/07/2019 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Nevzat
ÖZGÜR

Üye
H. Neşe
SARI

Üye
İlker
SERT

Üye
Tayyibe
KAYCIOĞLU

